

Eşqin Məmmədov

SONUNCU

GÜL

şeyrlər

Naşir və redaktor:

Müşfiq XAN

Texniki redaktor:

Xanım Anela

Korrektor:

Əli Eynəliyev

Dizayn və qrafika:

Fərid İlham

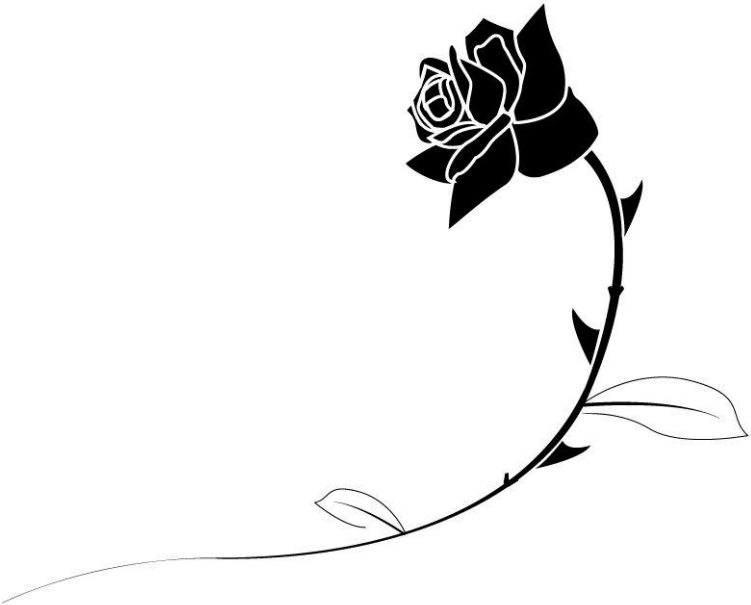
**Eşqin Məmmədov. Sonuncu gül. Şeirlər
Mücrü Nəşriyyatı. 64 səh.**

Bu kitab “**Mücrü**” nəşriyyatının “**Poeziya**” seriyasında nəşr edilmişdir. **Müəllifin** və “**Mücrü**” nəşriyyatının rəsmi razılığı olmadan kitabın, yaxud onun hər hansı bir hissəsinin təkrar çapı **qadağandır**.

ISBN: 9789952464283

© **Eşqin Məmmədov / 2021**

© “**Mücrü**” nəşriyyatı / 2021

*Kitab şəhid Abbasov Ağaqardaş (İlkin) İlham
oğlunun əziz xatirəsinə ithaf edilir.*

Son ümid

Payız məni darıxdırır, İlahi!
Qəribliyim sanki yenə qalıbdır.
Sevinc addım-addım ötür yanımdan,
Arzularım çiskin-çənə qalıbdır.

Nə zalımmış bu ömrümü düzəldən,
Bir ömür ki, düz çıxmayıb yüz əldən...
Mənim bəxtim belə gəlib əzəldən,
Sabahlarım min dünənə qalıbdır.

Axı necə çıxım, gedim xoş yerə?
Bəsdə ruhum, bəsdir, məndən düş yerə.
Ümidləri xərcləmişəm boş yerə
O ümiddən bircə dənə qalıbdır.

Uzaqlaşdın məndən yenə yüz qarış,
Bu taleyim, vallah, mənə qışdı-qış...
Gah borandı, gah tufandı, gah yağış,
Son ümidim sönə-sönə qalıbdır.

Sevgi hədiyyəsi

Bağışla sevgilim, səntək birinə,
Özüntək dəyərli nəsə tapmıram.
Hədiyyə olacaq büket yerinə,
Sənə ürəyimi bağışlayıram.

Səninçün o qədər hədiyyə saydım ,
Hətta dəyərsizdir yanında dünya.
Mən sənə hədiyyə qızıl alsaydım,
Qızıl da olacaq, dəyərsiz əşya.

Sənə bağışlayım dəyərli nəymi?
Ömürlük bir əzab verməsin mənə.
Həyatımı, ömrümü, sevən ürəyimi,
Əbədi hədiyyə edirəm sənə!

Sənə nə alım fikrə gedirəm...
Bəlkə adını özün deyən?
Mən sənə özümü hədiyyə edirəm,
Çünki sən özün bir hədiyyəsən...

Rusiyaya gedən yol, 1999-cu il

Sağ ol deyib, vətəndən
Atamın arxasınca...
Uzaq bir yola düşdüm,
Bir qaranlıq qatarda.

Pul olmadı kupeyə
Onçün aldıq plaskart
Nənəm, babamdan ötrü
Darıxırdım hər saat.

Gah işıq yanıb-sönür
Arada bala kəsəyən
Çörək oğurlayanda
Qorxurdum düzü bəzən.

Sevmirdim bu səfəri
Ağlayıb istəyirdim ,
“Tetrisdəki” maşınlar
Qaytarsın məni geri.

Bəlkə var tanışlarım
Düşüncəsiylə baxıb,
Yad insanlar tapırdı
Ancaq sərt baxışlarım.

Betonkaya çatırdıq
Biz artıq addım-addım
Hətta darıxmaq üçün,
Səbirsiz darıxırdım.

Var idi orda bayraq
Üçrəngli formada
Amma onda yox idi
Nə ulduz, nə ay para.

Artıq həqiqət idi
Qarşımda yeni dünya
Bilirdim, Vətən qalıb,
Məndən çox-çox uzaqda.

Bəzən durnalarla
Elə salam deyib, ancaq...
Bilirdim ki, bu quşlar
Bizlərdə olmur qonaq.

Gəldiyim relsər üstə
Mən uşaq ağılıyla
İstəyirdim hey qaçam
Üzü elə-obaya.

Əzrail da, bekar qalıb,
Day qocalıb, yad itirir.
Saat da, əqrəblərində,
Dərd aparıb, dərd gətirir.
Acı-acı şirinliklər,
Zil ucuna bəm calayır.
Ulu karvan cığırları,
Ah ağlayır, zar ağlayır.
Axtarma o xoşbəxtliyi,
Dünyanın heç harasında.
Gəzir bədbəxt kişilərtək,
Bir qadının arxasınca.
İblislərə əl uzadır,
Mələk olan o kəslər də.
Day həqiqət saxlayırıq,
Quş əvəzi qəfəslərdə.
İstilər də soyuqlayıb,
Sanki bizim tərəflərdə.
"Hörməti" düz etməsən,
Düz düzölmür həriflər də.

Bir gün mənə könlüm dedi:
– Tərk edilmiş hər bir sevgi,
Əzab çəkən insan kimi,
Baxışlarda ağlayarmış.

Day döyülmüş bir sətirəm.
Məndə tapır hər itirən.
Kədər əkib, dərd bitirən...
Qarışıqlar da ağlayarmış.

Çətin sevinc tapar ömrüm.
Bəsdə, nolar qutar ömrüm...
Gizlin-gizlin bahar ömrüm,
Qərib qışlarda ağlarmış.

Ünvanları səhv salırlar,
Yad ürəkdə yer alanlar.
Deyir ancaq vəfalılar...
Gözdən dışlarda ağlarmış.

Doğulmadım, necə ölüm?
Ömrüm film, bircə bölüm.
Nə biləydim şair könlüm,
Ağlayarmış, ağlayarmış...

Günahsızlar

Bir şeyi anlamam itə, pişiyə
Biz heyvan ismini vermişik niyə?
Bir halda dünyada kamildi insan
Niyə biz onlara vurmuşuq ziyan?
Filin sümüyünü kəsəydik gərək,
Nə var özümüzə düzəldək bəzək.
Meşədə can verən yaralı ceyran,
Öldürüb dünyada bəyəm bir insan?
Heyvanlar haqlıdır, əlbəttə-əlbət
Sən demə yox imiş bizdə mərhəmət.
Niyə biz bülbülü sıxaq qəfəsdə?
Əgər ölürüksə "Azadlıq" üstə.
Əyilməz vəfasız gülün eşqinə,
Tikanlar üstədir azadlıq yenə.
Əgər inkişaf etsək qəlbdəki hisdə,
Vıcdan böyütmüşük qəlbimiz üstə.
Gözlərim önündə bədbəxt bir qoca ,
Hərəkət eylədi "yaşından uca"
Əyilib o yerdən götürüb daşı ,
Vurmaq istəyirdi günahsız quşu
Kənardan izləyib bir az bu hayı,
Dözmədim, axırda söylədim dayı,
O daşı atmağa vermə sən qərar,
Quşun da dünyada yaşam haqqı var.

Şəhid Abbasov Ağa qardaşın əziz xatirəsinə

Bəlkə mənə tanrı rəva bilmədi,
Dərəmmədim bu gülləri, bir daha.
Bu şeirin başqa cürdür qisməti
Ovundurur könülləri, bir daha.
Həyat bir iblisdir, işi xatalı,
Ömrüm ötür tufanlarda bələli
Doğmalarla, həm atalı, analı
Çətin tapam o günləri, bir daha.
Hələ deyilməmiş neçə sözüm var
Bir övlad axtaran qəmli gözüm var
Hər daşda, cığırda, mənim izim var
Ruhum gəzər o çölləri bir daha.
Yağışda, günəşdə çürüyür budaq
Köklərdi yaşayan torpaqda ancaq.
Həyat ağacından düşəndə yarpaq
Yaşayarmı fəsilləri, bir daha?!
Borcun ödənməzi, Ana, bağışla!
İndi xatirəyəm bir qara daşda.
Bəzən büdrəyəndə, İlkin yapış da,
Tutarammı o əlləri, bir daha?!

Sən

Bilmirdin nə vaxtsa ağlayacaqsan,
Mənim gözlərimdə yaş qoyanda sən.
Sevgi mənzilini mən tək tikərdim
Yadın yuvasına daş qoyanda sən.

Əllərin əclafın kobud əlində,
Bir zaman solacaq tərəvətin də,
Hər dəfə ağrılar tutur sinəmdə,
Özgə sinəsinə baş qoyanda sən.

O səni tərək edib gözlərin yaşda
Necə bağışlayım, deyir bağışla,
Bilmirdin əllərin qalacaq boşda?
Eşqinin ürəyin boş qoyanda sən.

Bacı

Üzündə təbəssüm, gözlərimdə nur,
Olmasın yanaqda yaş heç bir gilə.
Her şeyin üstünə sevgi toru qur,
Bəzən dərdləşəsən öz ürəyinlə.

Sən hələ fidantək çıxanda yerdən
Səni qurutmasın böyük şəfəqlər
O gül çöhrənin üstündə sənə
Bu qəlbimdən saldım ora kölgələr.

Mənə bağısladığı

Öz ömrümdən şeir yazardım sənə
Yazılmamış neçə sətri qalıbdır?
Elə bil ki, ayrılıq, hicran, həsrət...
Yaşamaqçün məndən ötrü qalıbdır.

Baş qoyardım onda tez-tez sinəmə
Vaxtsız ayrılığa çoxdu bəhanə
Soruşsalar ondan qaldı sənə nə?
Köynəyimdə bircə ətri qalıbdır.

Ana

Verir illərini yolunda qurban.
Övladçün kül olub, yanan Anadır.
Boy atır qəlbimdə eşqin pöhrəsi
Könlümə sevgili canan Anadır.

Utanır ətrindən güllərin ətri,
Allah önündədir, hörməti, xətri .
Çətinə düşəndə övladdan ötrü,
Doğrunu, düzgünü danan Anadır.

Övlad pis olandan yazıq neynəsin,
Üstündən əskilməz, yenə kölgəsən.
Ana o deyil ki, körpə bəsləsin
Analıq hissini qanan Anadı.

Çöldə böcəklərə, gülə-çiçəyə
Torpağa, dənbəyə, daşa-kəsəyə
İnsana, heyvana, itə-pişiyyə
Bütün olanlara cahan Anadı.

Həqiqət sayılmır adi inkarlıq
Torpaq da anadı, ona nə yarlıq,
Dünyada müqəddəs ən böyük varlıq,
Eşqinin sözünə inan, Anadı.

Təcnis

Qoyma qəlbdə gileyli bir eşq dinə
Vəfalı ola ürəyinə, eşqinə.
O, afətdə zülm eyləyir Eşqinə
Özgələrə ürəyini verirsə.

Pislik dəniz, yaxşılıq bir adamı ?
Uymusanmı, bir şöhrətə, adamı?
O insana deyirlər el adamı
Xalqa halal çörəyini verirsə.

Söylədiyin söhbətlərə o, vardı
Bizi naqis edən, bu fani vardı
Təbiətin dərin vicdanı vardı
Yerə yağış, küləyini verirsə.

Mavi göyərçin

Şahin kimi qanadlanıb, uçardın,
Əngin əbri, saysız düzü-çəməni.
Asimana qalxmır şux qanadların,
Ağladırısan ürəyimdə sən məni.

Şəhlaya boyanmış vücudunla sən,
Könlümüz üstünə qonaq olardın.
Yaa daşla, kəsəklə bilmirəm nədən?
Səni vuran əllər görüm qurusun.

Day can verib, öldü məsum göyərçin.
Bağışlamaz o zalımı təbiət.
Qanadların kimi qalxmaz ümidin,
Yaymaq üçün hər tərəfə səadət.

Uzaqlarda nəğmə

Addım-addım uzaqlaşıb, gəldiyim
Günəş qədər uzaq ellər hardasız?
Doğma bilib, əzizləyib, qucduğum
Dost bildiyim, nazlı güllər hardasız?

Bəzən olur həyatımız çox üzgün,
Bir hicrandır, taleyimiz büsbütün.
Darıxmağa başlamışam sizinçün ,
Boz tikanlı, tozlu çöllər hardasız?

Düşmən doğulmuşuq sevincə, keyfə,
Xatirələr, düzülübdür hər rəfə.
Uşaq olub, ana deyəydim bir dəfə,
Külək kimi keçən günlər hardasız?

Qara çətir

Yaz gəlir, qarışqalar işləyir
Onlar sevinir, yazın gəldiyinə?
Məncə yox,
Yeni dərdlər, yeni işlər
Başladı...
Heç kəs buna sevinməz.
Yaz gəlir, açır çiçəklər
İnsanlar, arılar, quşalar sevinir
Çiçəklər sevinmir.
Niyə?
Onların 15 gün ömrü var.
1 ay külək olmayacaq.
Sırsıra da sevinmir...
Elə hey ağlayır.
Ağlamaqdan məhv olacaq.
Ya kədərdən, ya sevincdən
Ağlamayın.
Əriyərsiz əzizlərim. Yox olarsız.
Bəlkə qaranquşalar sevinir?
Bir dəfə bala çıxarıb, öləcəksə
Sevinməz.
Şaxta gedir, boran gedir, qar gedir.
Yaz sevinir, yaz sevinir
Qış sevinmir, qış ağlayır.
Şaxta kimi sərt olanlar sükutdadır.

Hardasa, naməlum bir ada yaxınlığında
Qəzaya uğramış gəmi kimi
Çoxdan tərک edilmişəm.
Boz rəngli havalarda
Küləklər,
Yağışlar
Məni çox döyüb.
Yarpaqlarım çoxdan torpaq olub,
Mamırlamış budaqlarım
Qırıq-qırıq
Xırda-xırda
Enir yerə.
Artıq qurumağın vaxtıdır.
Onsuz sən də məni təmiz unutmusan
Köhnə şəkillər kimi
Gec-gec
Yadına düşürəm.
Tək buludun nə yağışı olar ki?
Topa halda bu dünyaya yağmasa...

Mən yarım sən param
Səni görmək ümidlə
Pəncərənin önündə
Quştək yuva qurmuşam.

Sən hava ol sevgilim
Mən sənə aslı insan
Sən bir an olmayanda
Tək yaşaya bilməyim.

Sən bu yoxluğunla
Bənzəyirsən tanrıya
Səninçün dualarımı
Eşitməyirsən guya

Hətta toza dönürəm
Ayaqqabına çökürəm
Təəssüf ki çox qalmıram
Sən məni tez silirsən

Görüm ayaqlarını mən
Geyindin bəzən qısa
Bircə bu mənada sən
İnsaflısan hardasa

Gəl sevişək bir kərə
Məni yaşat dünyada
Axı nə qədər soyunasan
Sən mənim xəyalımda?

Ağ vərəqdən hazırlanmış göyərçin

Küsməyə tələsmə, incimə məndən.
Hər şeyin bir sirri, bir səbəbi var.
Vallah, xəbərsizdir inciməyindən
İçimi dolaşan küt-küt ağırlar.

Soruşma əhvalım, demə necədi?
Cavabsız kiməsə üz uzadanda...
Çiçək də helədi, gülə də helədi
Quruyur kökünə su çatmayanda.

Mən də pis oluram üzülməyindən
Özünü, fikrini, biraz dəyiş də...
Bir şeyi anla kı, yazda da bəzən
Buludlar altında qalır günəş də.

Gəl, daha azdıraq biz bu tərsliyi,
Şikayət etməsin ürək-ürəkdən.
Ümid edirəm ki, bu incikliyi
Qəlbində əbədi gizləyəcəksən!

Kiçik bir arx.
Üstündə yaşıl otlar boy qaldırıb.
Gövdəsi ağ ağcların,
Altı gümüş kimi şəfəqli
Üstü Laçın kimi yaşıl.
Yarpaqlar rəqs edirmiş kimi
Acıq edir.
Hava lap qaralıb.
Temperatur 5-6 dərcəyə enib.
Xırda yağış dənələri üz-gözümü tumarlayır.
Arxivi axtarıram.
Beynimin kitabxansında.
Köhnə, dağılmış xatirləri axtarıram.
Toz basmış günləri silmək istəyim var.
Artıq yer də pəlçıqdır.
Yaz, sən payız ola bilmərsən.
Sənin xarakterin yaşıldır.
Soyuq deyilsən. Üşütmürsən məni.
Nə qədər yağsan da istisən.
Haqlısan.
Haqlısan!
Mən də onlar kimi deyiləm.
Haqlısan, dostum. Haqlısan. Haqlı.

8 Mart

Düşünmə o yazmadı
Mənə səkkizi martda.
Sən zaman tanımırsan
Qəlbimdə, yaddaşımda.
Səni nə qədər sevirəm?
Cavabın verim sənə?
Təqvimdəki səkkizi
Bir az çevir tərsinə.
Bir həyat lövhəsində
Xobəxt günləri artır
Götür sevgi qələmin
8-in arxasına
Çoxlu-çoxlu düz sıfır.
Yenə də hədiyyəsiz
Əliboş gəldim canım.
Sevgidən böyük sənə...
Mən hədiyyə tapmadım

Sonuncu gülün etirafı

Çirkli pisləkləri...

etiraf edən utancaq, adi insanlar.

Yekəqarın qadınların hamilə qalması...

Dayaz boşqabda boğulanlar,

Kiçik lövhələrdə böyük fikirlər

Yekə başlarda mənasız düşüncələr

Qalın-qalın oxunmayan kitablar...

Kuklasına yemək verən qızcığac

Gözü yaşlı, toxluq hissin dadmayan

Ac körpələr.

İşıqlı şəhərlər, işıqsız kəndlər

Müharibələr... nələr və nələr...

Texnikasız, internetsiz xoşbəxtlər

Texnika və internetli bədbəxtlər.

Gəndəlaş kimi həyasızlıq.

Bitirmisən, yaratmısan

Çirkli dünyanın, çirkli insanları.

Ey insanlar!

Ölü düşüncələr, saxta gülüşlər
Xırda balıq kimi ömrümə doldu.
Mürgülü baxışla, sevdalı kədər
İnsan həyatına yol yolçusudu.

Məhv olan arzu da, xəyallar qurur
Xəyal büdrəyəcək, arzu bitəcək.
Bir deyil, beş deyil, milyard öldürür...
Görən, Əzrayılı kim öldürəcək?

Amerikan ədəbi, Qərb İsusuyla
Afrika asıldı, Şərqi güllələndi,
Kaptalist mikrobu və virusuyla
Bütün bəşəriyyət xəstələnibdi.

Qara rənglənmiş köhnə deyimlər
Dünya divarından çoxdan qaşındı
Ac qalan zəncilər, başsız yetimlər,
Unutma o sənin qan qardaşındı

Deyirsən ki, barışaq,
Sevgili olaq indi.
Çoxdan solan gülləri
Göyərtmək çox çətindi.

Çox sadə bir təsəlli
Ya ay, ya günəş olur
Ayrılısalar da, onlar
Batıb yenə doğulur.

Bunlar boş təsəlli,
Anla məni, Əzizim!
Allah haqqı bitimədi,
Çoxdan romanımız bizim.

İnan çox gecikmisən,
Ağarıb tellərin də,
İndi başqa biri var
O köhnə mənzilində

Ona xəyanət etmək,
Mənim üçün çətindi.
Ruhun köhnədir yenə,
Dəyişən sifətidir.

Bir gün gələcəkdir, bir gün gedəcəkdir

O şeylər ki yaranıb əzəldə ciddi
Bir gün sənə gəldi, bir gün yenə getdi
Bu həyat bizlər üçün sönməz ümid
Bir gün gələcəkdir, bir gün gedəcəkdir

Bu şəxslər ölməyəcək, çün eşqi dadacaqdı
Kimlər təmiz qəlblə, eşqə qucaq açdı
Məhz onların qəlbində sevgi qalacaqdı
Sevməz hər ürəkdir, bir gün gedəcəkdir.

Bir gün sorsalar səndən nəyə and iç
Allaha and iç, bəndəyə and iç
Dostluqda sınınsan kişiliyə and iç
Kəsilən duzdu, çörəkdi, bir gün güdəcəkdi

Onlar ucalammaz yaxın əldən ki yıxıldı
Dərddi cahana, dünyaya dağıldı
İnsanlığı satacaq, dövlətədi, qızıldı
Bir gün gələcəkdir, bir gün gedəcəkdədi

Vicdanı satandan, xeyrət yemə Eşqin!
Dönəsən bir gün, əqli kəmə Eşqin!
Yaxşılıq edəcəm, vaxt var demə Eşqin!
Ömür də vallah gödəkdədi, bir gün gedəcəkdədi.

Bir dostum var, o da mənim taleyim
Neçə gündür heç rastlaşmır, görünmür
İki nəfərə bir yaşayış, bir ölüm
Şam da yanıb, tez əriyir, tez sönür

Xırdaları bir kənara atmışam
Qaranlıqda dərd seçirəm əlimlə
Dərd açmağa yeni bir dost tapmışam
Son zamanlar dərdləşirəm ölümə

Yaratdığım qadın

Sən kədərli danışma,
Sevinc səndən inciyər.
Çünki bizim sevinci...
Çoxdan tutub qəm-kədər.

Səni qucaqlayanda
Ulduzlar kimi məndən...
Anlayırdım uzaqsan,
Hər səməyə baxanda.

Deyirsən daha bəsdə,
Olaq özümüzədən uzaq
Biz ki bir olmamışdıq,
Axı necə ayrılacaq?

Amma yenə görüşdük,
Ağrı gəlmir içimə.
İşlənmiş şeyləri,
Xoşlamıram, incimə.

Səni çox sevərdim,
Tanrımız qədər həтта...
Görünməzləri sevmək,
Məndə köhnə adətədi.

Payızda

Ürəymin nəğməsi, qəlbimin səsi,
Gülümsər sevinci, sazı payızda.
Dərrib bağçalardan heyvanı, narı,
Dolduraq səbəti, vazı payızda.

Saralsa çəmən də, solsa da çiçək,
Qəlbində yaşayır duyan bir ürək.
Sevilib ürəkdən, sevəsən gərək,
Qızların başqadı nazı payızda.

Oxşayır qəlbimi yağışın səsi,
İtir ağacların sərin kölgəsi.
Həyatdan qoparır ovçu gülləsi,
Turacı payızda, qazı payızda.

Alovlı həyatım sanma ayazdı,
Ömrümün qələmi son sözü yazdı?
Bəxtiyar ellərdə yenə də azdı,
Mın ömür yaşasan azı payızda.

Bu da təbiətin şıltaqlığıdı,
Nurlu baxışlarım seyrinə daldı.
Eşqin, bu da şair həssaslığıdı,
Yaşanır ömrümün yazı payızda.

Zərdabım

Türk torpağının beşiyi sənsən.
Şeirimin mənası, sözüm Zərdabım .
Gözüm gözlərindən uzaqlaşanda,
Həsərətinə, necə dözümlü Zərdabım?

Səndədir ürəymin ilk məhəbbəti,
Dünyanın neməti köksün üstədi.
Göyərdər övladı ana zəhməti
Səndədir ocağım, közüm Zərdabım.

Tülyançay üstündən qayıqla keçdim,
Könül beşiyimə sehrini verdim,
Seyr edib Kür çayın, Cühürdə çımdım,
Vardır o sular da izim Zərdabım.

Sükutlu anlarda qürbətdə bəzən,
Şirin xəyalıma mehman gəlirsən,
Onda söyləyirəm hardasan Vətən?
Qalıbdır hüsnündə gözüm Zərdabım.

Sənsən vüqarımın sınımaz qalası,
Səndə nikbinləşir könlümün yası,
Qoymaram uğrunda ölə başqası,
Sənə qurban olum özüm Zərdabım.

Gəncə, 2011

Daxili ağrı

Yaşıl yarpaqlar solub-saralır
Yenə gün gödəlir, hava qaralır.
Necə ki durnalar geri qayıtmır...
Bu yağış bu vaxtı day yağmayacaq.

İncə dənələri könül hiss edir,
Payız dağlarda özün göstərir.
Necə ki ölənlər yenə dirilmir,
Bu yağış bu vaxtı day yağmayacaq.

Mən bilirəm həsrət nədi, dərd nədi?
Ömür bir qaranlıq ötən həftədi,
Bu gün həyatımdan qopan səhifədi,
Bu yağış bu vaxtı day yağmayacaq.

Vətən qürbətdədir

(Ərdəbil yaxınlığında yazılıb)

Dərd edib içimi day büküm-büküm,
Necə həsrət telin ortadan söküm?
Bu üzdə işləyir torpağa köküm,
Gözəl qönçə açır gülüm o üzdə,
Özüm bu üzdəyəm, könlüm o üzdə!

Vüsal axtaracaq könüldə birlik,
Yaşayır qəlbimdə küskünlük, incik.
Batır hər yerimə ağrısı dimdik,
Yaş da qalmayıbdır, ağlaya göz də,
Özüm bu üzdəyəm, könlüm o üzdə!

İki od arasında tək qalırım mən,
Əlac eyləyənə yalvarıram mən,
Şindandan çığırıb, ün salıram mən,
Kaş səsım yetisəşə, Bakı, Təbrizə...
Özüm bu üzdəyəm, könlüm o üzdə!

Gah boranam, gah da qışam,
Arzularıma sərt olmuşam.
Mən ki dərddən yaranmışam,
Nə xoşbəxtlik axtaracam?

Xoş günləri vuraq-çıxaq,
Dərd qalacaq bizə ancaq.
Dostdan, sevgilidən uzaq,
Yenə təklük axtaracam.

Çəksən də sən qızıl çəpər,
Ətrafında kol-kos bitər.
Varım olsa dünya qədər,
Mən sadəlik axtaracam!

Ömür bir dəfə olur

Zaman uzun, dünya böyük, insan ömrü bir andır,
Saç ağardı, nəfəs getmir, vuran ürək dayandı.
Adam oğlu, düşünmə ki, can tapşırmaq asandı...
Öz içində dərya olur, insan özü boğulur.
Mənalı həyat yaşa, ömür bir dəfə olur.

Həyatda ömür yoxdu, qərib şair ömrütək
Günəş kimi, Hilal kimi, Tanrı kimi o da tək
Bizim ömür dediyimiz, yazda açan tər çiçək
Sonda payız gələndə, biçarə gül tək solur.
Mənalı həyat yaşa, ömür bir dəfə olur.

Eşqin, illər tələsdi, yağdı yağış, yağdı qar
Gözlərin leysandısa, yaşamaqda ümid var.
Doğulanda layladır, ölən gündə ağılar...
Kövrək sazın simində, axıb qəlbimə dolur.
Mənalı həyat yaşa, ömür bir dəfə olur.

Hərdən olur pis yazıram, bəzən də, gözəl yazıram.
Qapımı döysə mənim, on saat əcəl yazıram.

Soruşma şair nə yazırsan bu qədər ?
Nə bilim, uydururam bir-iki məsəl yazıram.

İnanın, Eşqin şeiri öz xoşuylə yazmayacaq
Baxıram zəmanəyə qalib məəttəl yazıram.

Arzum böyüyəcək, gözləməsəm də,
Həyat şirin olmur qəm yeməsəm də,
Ana, qocalmağın istəməsəm də,
Gözlərim önündə, ancaq qocalır.

Adam var ki, uca gəlir dünyaya,
Adam var ki, suça gəlir dünyaya,
Adam var ki, qoca gəlir dünyaya,
Adam var ki, elə uşaq qocalır.

Hər bir yüksələn bil enəcəkdir.
Kölgələr altına gün gələcəkdir.
Sanma hər qocalan, bir ağbirçəkdir.
Hər cürə şərəfsiz, alçaq qocalır.

İnsan

Cahanı duyanlar, neçə dahilər,
Necə var olmuşuq, çox fikirləşib.
Ya Allah yoğurub möhtəşəm əsər,
Ya təkamül edib günmüzə gəlib?

Kim verər cavabın bu sualların?
Bu insan övladı necə yarandı?
Bəlkə də özünü bu kainatın,
İnsan Allah olub özü yaratdı.

Əsası odur ki, biz varıq bu gün,
Ancaq axtarıq yenə o sirri.
Əzəldən həyat da olsaydı düzgün,
Onda yaşayardıq biz insan kimi.

İnsan sığmadı bir insanlığa?
Vəhşilik eyləyir, baxırsan haçan.
Batdı bəşəriyyət zil qaranlığa,
Tapılmır hələdə bir işıq saçan.

Kimin gələcəyə min ümidi var
Bəlkə gələcəyi onlara çatdı.
Nifrətdən kök alıb qalxan arzular.
Əsl haqqı danıb, tanrı yaratdı.

Tövrəti, İncili, ya da Quranı
Yaratdı özünə böyük həqiqət,
Cəhənnəmə gedən, insanlar hanı?
Əgər satılırsa biletlə cənnət.

Biri həsrət qaldı, quru çörəyə,
Biri kabab yedi, içində kabab.
Gətirdi "Aysberq" keflə içməyə
Biri su tapmadı içməyə bir qab.

Hanı o kasıblar, ölən igidlər?
Bəlkə tarix bunu gündəmə saldı,
Tarix də saxtatdır lap bizim qədər.
Nadanlar tarixin səsində qaldı.

Dan yeri ağardı, üfük qızardı,
Bəlkə gəmisidir qızaran Nuhun?
Biri o birinə quyu qazırdı,
Üçü də qalıbdır altında suyun.

Kim nə aparıbdı fani cahandan?
Yaxşı əmmələrdən işdən savayı.
Niyə pislik edir insana-insan?
Hamı alacaqsa bir ölüm payı.

Bir heyvan qədər də ola bilmədik,
Onlar halımıza gətirmədi tab.
Bəzi canlıların nəslini kəsdik,
Yaratdıq sevinclə Qırmızı kitab.

Yenə şölə saçır ana təbiət,
Onun gözəlliyi böyük məhəbbət.
Qaldırır başını yerdən bənövşə,
Qonur jalələri torpağın üstə.
Əl çəkir çiçəklər üstündən külək,
Çəmənlər sevinir çaxanda şimşək.
Səmada buludlar gülür torpağa,
Yaranır məhəbbət sel yağa-yağa.
Ulduzlu gecədən yadigar şəbnəm,
İlbizlər yolunda qalıbdı həmdəm.
Qayalı dağlarda çağlayan bulaq,
Ona müqayisədir göz yaşı ancaq,
Söndürür atəşi, söndürür közü,
Həmin bulaqların qaynayan gözü.
Gəzişir bir afət bulaq başında,
Gülür gözlərinə göz sataşanda.
Onun gözəlliyi nəğmə, şeirdi,
Nura qərq olaraq günəşinə girdi.
Məni səmalara göyə baxdırır,
İncə şəfəqləri göz qamaşdırır.
Partlayır sinəsi lacivərdlərin,
Kim açıb oxuyub günəş ürəyin?
Günəş də sevgidən yanan ürəkdi,
Sevgi yaymaq üçün görünəcəkdi.
İnsan duyğulanır baxanda Aya,
O da sevgi veirir gecə dünyaya.
Yer də bizim vətən, necə gözəl idi
O da kainatın sehrinə gəlmişdi.
Bülbüllər uçuşur qızıl gül üstə,

Şair şeir yaza nəğməsi üstə.
Onun musiqisi əsərdi ölməz ,
Heç bir nəğmə onu öldürə bilməz.
Olanda yaylaqda, bağda-bağatda
Rahatlıq gizlənir qəlbimin altda.
Yetirir bağçalar min cürə nemət,
Yedikcə alırsan böyük bir ləzzət.
Sünbüllər qol-qola, titrəyir zəmi,
Etiraf eyləyir sevgi səmimi,
Budağa sarınıb sarmaşığı eşqi
Görsənir Məcnunlar, Leylilər kimi.
Şır-şır şırıldayıb axan çeşmələr,
Gül-çiçək bağına can verib keçər.
Palıdlı meşələr ucsuz-bucaqsız,
Yulğunlu, iydəli yerlər hardasız?
Suya həsrət qalan yovşanlı çöllər,
Doğmadır sakinə Allahu qədər.
Söyüdlü bağçada bülbülün səsi,
Yaradır içimdə yaşam həvəsi.
Mürgülü göylərin uca qübbəsi,
Bürüyüb aləmi bulud nərəsi.
Bütün təbiətə yağışdır ana,
Şor suda öləni gətirir cana.
Artıq eşidirəm Bayquş səsini,
Salır gecə yenə öz pərdəsini.
Dağların başından ötüşür duman,
Asılıb səmanın ortasında dan.

Dalır təbiət gecə, xəyali-sakitliyə,
Tərpənməz dodaqlar, qeybət olmasın deyə.
Durub bir yanımda göl, o birində durub Kür,
Suların üzərində quşlar nur saçıb üzür.
Çınqılı axan çaylar, əzəmətli qarlı dağ,
Səhralarda yaşayır, dəvələr nədən ancaq?
Çünki ora vətəndi, qəlbi olsada darda,
Vətənin haradırsa, cənnətin durub orda.
Ancaq nədən bilmirəm anlamır insan bunu?
Yerə baxmır vətəntək pozur həyat qanunu.
Dünyamızı bölərək, qitələrə sərhədə,
Dövlət adlı bir qurum, yaradıb hər tərəfdə.
Biri zəncidi deyə, kasıb yaşamalıdı,
Biri açır baldırın hər şey ona açıqdı.
Biri deyir fransız, biri deyir ingilis,
Axı necə insanı millətlərə bölürsüz?
Mənim qəhrəmanım, adı olmayan insan,
Gəzir bütün cahanı sizlərdən danışarkən.
Görür bütün dünyanı, hər bir yerdə səfalət,
İnasan didir insanı, çəkdirir ona əziyyət.
Xristian, yəhudi alır müsəlman qisas,
Bu vərdişlər onlara qalıb atadan miras.
Üçü də azğınlaşıb, Allahı unudublar,
Özlərini qırmağı bir məqsəd qoyublar.
Hərəsi istək üzrə formalaşdırıbdı dil,
Qardaş! Qardaşın dilin anlamaq mümkün deyil.
O qədər çoxalıbdı, lənət olmuş pul-para,
Vicdan da görsənir insana pul formada .
Axı bu cansız kağız, gör nədən yaranıbdı?

İnsanların əlindən insanlığı alıbdı.
Ey insanlar biz hamımız, bir ata övladıyıq,
Yer bizim anamızdır, bizdə ona bağlıyıq.
Tarixlərin gedişi dəyişmədi dövrənı,
Nə İsgəndər, nə Sezar qurtarmadı cahanı.
Qəlbimdə narahatlıq keçirdim mən Məkkədən,
Birdən azan verildi, səs ucaldı bərkdən.
Bir nəfərin qəlbində vardı vicdan pöhrəsi,
Allaha üz tutaraq deyir onun bəndəsi.

Gahi varlı oluruq, gahi də yoxsul oluruq,
Vıdanı satıb pul oluruq, pul oluruq.
Satılır mənəviyyat, biz əyilib qul oluruq,
Bizə zülm eyləmə nolar belə Allah!

Göstər gücü satqınlara, azğınlar dəxi deki bəsdı,
Göstər gücünü, cümlə təlätümlü küləklər necə əsdı,
Çır-çır çığırıb, bar-bar bağırınlar səsi kəsdi,
Gətirir naz ilə, avaz ilə bülbül dilə Allah.

Demə küfr eyləyirəm, sən mənı dınsız biri sanma.
Allahu unutsam, qənim olsun gücü canıma.
Şeytanlar yaşaya, köç daha dövrənə inanma,
İnsanlıq yaşaya, insanlar içində ölə Allah.

Bir qədər ağrıdım bir qədər soldum,
Yenidən doğulub, yenə yox oldum,
O susuz səhrada min bulud oldum,
Ağlayır ürəyim yağıb keçirəm.

Bir sözüm qalmayıb, daha kəsərli
İraq viran olub, Suriya sirli,
Elə bil arzuyam dərdli, kədərli,
Onların ürəyinə batıb keçirəm.

Hərə o mazutdan pul payı istər,
Niyə biri şahdı, o biri nökrər?
Axı yalqız insan nə edə bilər?
Yenə həqiqəti satıb keçirəm.

Bəzən susuram mən bilə-bilə,
Məni də məhv edər gətirsəm dilə
Zülm edən insana baxıb qəzəblə
Yenə xəyalımda yatıb keçirəm.

Tapılmır orada adi bir su da,
Yeməyi tapırlar onlar yuxuda,
Artıq yaxındadır ulu Afrika,
Qırmızı dənizə çatıb keçirəm.

Ancaq çox ağlayır bizim Fələstin,
Onları kim salıb yurddan didərgin.
Bəlkə onlar edir özünə günah,
Kim ki, körpələrə tutdurur silah.
Güc silahda deyil, elmdə əlbət,
Onu anlayanlar qalibdir fəqət.
Görübdür bu diyar yüz müharibə
Döyüşdə qaliblər olmurmuş demə.
Mənasız savaşa qurbandı min can,
Bax budur insana ən böyük nöqsan.
MİN əsrlər, qərinələr ötüb keçib bu torpaqdan,
Yaşayıbdır qəlbi üstə, yaxşı insan bəzən nadan.
Ceyranları, meymunları, aslanlara göstərir naz,
O tropik meşələrdə qəlb oxşayır min bir avaz.
Bəzən qəmli, bəzən gülüb sinəsindən keçəndə Nil,
Al günəşin ləçəkləri, sevindirir cürbəcür gül.
O əngin səhralardan ötüb keçir neçə karvan,
Təbiətin vəhdətindən yaranıbdır xəfif insan.
Aşib-daşan çayları, göz yaşsı tək bulaqları,
İçməyə heç su tapmayıb qara dərili insanları.
Bəlkə sirin edib nihan, mən bilmirəm, anlamıram,
Fikirlərim üzərinə isti yağış yağır aram.

Ey Afrika, Ey Afrika

Qana dönür kövrək ürək,
Görüb susuz torpaqları .
Nə su tapır, nə də yemək,
Yazıq zənci uşaqları.
Ey Afrika, Ey Afrika.

Kimlərə sən calanmısan,
Gah əyilib, gah sınımsan,
Ömrün boyu talanmısan
Ey Afrika, Ey Afrika.

Pis keçirdin dünəni sən,
Parçaladın sinəni sən,
İnsanlığın beşiyi sən,
Ey Afrika, Ey Afrika.

Qəlbən onlar bil ac deyil,
Xəstələnirsən ilbəl,
Ağlama göz yaşını sil,
EY Afrika, Ey Afrika.

Təbiətin sən evisən,
Dərd dağının zirvəsisən
Silah, sınaq mərkəzisən,
Ey Afrika, Ey Afrika.

Sənin böyük ümidin var,
Oba-oba, diyar-diyar
Ocaqların yenə yanar
Ey Afrika, Ey Afrika.

Pis günləri təmiz unut
Qoy sevincdən yağsın bulud,
Tarixində, sən məni tut
Ey Afrika, Ey Afrika.

Sinən üstə çoxu yoxsul,
Bir dollar bir qucaq pul,
Səni əyib eylədi qul,
Aşib-daşan sərvətlərin.
Ey Afrika, Ey Afrika.

Əyləşib tərənin üstə bir qoca,
Afrika dərdindən oxuyur uca.

Min illər qırmadım acı tilsimi,
Qapdılar əlimi quduz it kimi,
Açıram özümə öz dərdlərimi,
Quruyub qırılan budaq olmuşam.

Ay Allah, özümlə necə barışım,
Nələr çəkməyimdi bu qoca başım,
Doğma övladımı pula satmışam
Onda qanmamışam uşaq olmuşam.

İndi nə ölüm var, nədə ki, dirim
Bəlağət gətirmir avaza dilim.
Kədərdən istədim dərdi öldürüm
Sən demə özümə bıçaq olmuşam.

Fransa qul etdi özünə məxsus,
Amerika verdiyim haqlarımı qus,
Sinəmdə dolanıb ingilis, rus
Özüm-öz elimə yamaq olmuşam.

Yoxuymuş onlarda demə mərhəmət,
Çökübdür qəlbimin üstünə zillət,
Axı mən idim böyük həqiqət
İndi bu aləmdə nahaq olmuşam.

Qızıllı yatğım, tükənməz almaz,
Aldılar əlimdən vurub bir qapaz
Sönən ocaqlarım bəlkədə yanmaz
Vaxt olub bəşərə ocaq olmuşam

Açım tariximi dərd varaq-varaq,
Qırılıb köksümdə qız, oğul-uşaq
Hamıya inanıb açmışam qucaq
Ah necə sadəlhöv axmaq olmuşam

Bulaqtək qaynayır köksümdə yara
Bəlkə bu sözlərim təssəlim ola
Kiminə günəşli, gözəl Afrika
Kiminə kəsici sazaq olmuşam.

Yandı mı dərdimə o uca Allah?
Niyə əl uzatmadı bizə əcaba?
Göndər Əzrayılı day qoca Allah
Deyim bu dünyada qonaq olmuşam.
Bəsdə, biz danışdıq qəmdən, kədərdən
Şairə güc gəlir gözəllik hərdən.
Qəlbimdə oynayır şirin duyğular,
Afrika dəminin öz aləmi var.

Sanki bir yola bənzər hüdudsuz meşə
Orada dost olur canlı həmişə
Ulu mağarada qoca silahlar
İnsanı aparır bir an keçmişə.

Ün salıb hər tərəf quşlar səsində
Aslanlar ov edir öz həvəsində
Altundan qiymətli olan şeyləri
Min illər gəzdirir Nil sinəsində

Antilop qərq olub böyük sevincə
Qağayı paklanır göldə çimincə
Anansas, kakao bir də ki tütün
Yığır siyah qızlar hey incə-incə

Qələmim tarixə yenə baş vurur
Napoleon almışdır bu yerdən qürür
Sirri açılmayan piramidalar
Afrika başına tac kimi durur.

Dolanır düzləri aslanlar, fillər
Bəzən özlərinə köks ötürürlər.
Gətirir göz yaşın badi-şəbnəm
Güllər bu eşq ilə bil böyüyürlər.

Gedirəm, fikrlər, sözlər dolaşır
Təbiət qonağın tez yola salır
Fərqi yox hansı yer, hansı məkanda
Könlümdə Afrika daim yaşayır!

Gəlin söhbət açaq biraz elimdən
Dahilər bitirib, alim göyərdən
Bu elm adlanan böyük ağacdı
Onun çiçəkləri solmayacaqdı
Kim elm şumuna kök atıb getsə
Mın sirri açılar övrağı üstə
Elm günəşdən də böyük günəşdi
Keçmiş, indini məhz o dəyişdi.
Nəyə gərklidi elimsiz insan?
Ağacda yaramır quruyan zaman,
İnsana gərəkdi zəhmətt və bilik
Onlarsız inan ki, biz də heçnəyik
Savadsız insanlar tozlu bir ayna
Təəssüf ki, çatmayır insan dadına
Elm bir aynadı sən olsan gümüş
Dahilər cahanı bu cür görürmüş.
Hər şeyi itirsən, unutsan evdə
Elm yaşayacaq daim səninlə.
Dahi doğulmur ki, anadan uşaq
Öyrənmək yoludu dahilik ancaq.
Pifaqor söyləmiş bir vaxtlar belə
Oxuyub, düşünüb sonra kəşf elə
Hər gecə oxudu böyük Nizami
Məhz elm eyləyib Tusini Tusi.
Elmlə ucaldı insan kosmosa
Nərdivan çıxardı bizləri yoxsa?
Əlbəttə nərdivan böyük icaddı
Ancaq o kosmosa gedib çatmadı

Görünür çox oxuyub raket yaradan
Deməli az oxuyub nərdivan quran.
Deməli nə qədər oxuyub, öyrənsən
Oxduğun qədər də sən yol gedərsən.
Tək elmlə olmaq, etməz kifayət
İnsana gərəkdir həm də mərifət.
Səliqə-sahmanlı çiçəkli bağça
Görsənir dağlardan bəzən çox uca
İnsan o zaman tapır səadət
Onda həm elm var, həm də mədəniyyət.
Heyhat ki, dünyada hamı bərabər,
Oxuyub, yazmağa açmadı dəftər.
Elə ki tapmadın, qələm nə kağız,
Taxta parçası ilə quma yazarsız.
Zəhmətlə çəkilən ümid rəsmi
Nadanlar yudular dalğalar kimi.
Dayanmır əlimdə kədərli qamçım
Bəşər əxlaqından bəlkə söz açım?
Zahirən gözəllik başqadı-başqa,
Dayanır tərbiyə, əxlaqla başda,
Sən əgər özünə tərbiyə versən,
Həyatda xeyrini daim görərsən.
Hər qəlbin gərək ki, vicdanı olsun,
Vicdan çeşməsində pislik yuyulsun
Bütün gözəlliklərə çalış ol vətən
Gözəllik yaradır hər şeyi bəzən.
Çalış tərbiyəni damcıtək alma,
Dənizlər yaratmır inan ki, damla
Yağışdan yaranan adi nohurdu
İsti də, külək də o da yox oldu
Diqqət et, göy kimi sonsuz dənizlər,

Yırğalar sinəsin bəlkə min illər.
Olsa da okeandan onlar çox kiçik
Adı dənizdir ki kiçik görmürük.
Yaşayır onlar da canlı bəs qədər
Azalmır heç zaman tora düşənlər.

Müasir deyərək çoxu dəyişdi
Öyüd nəsihətə yox qolu çəkdi,
Ər doyub arvaddan, arvadda ərdən
Kef üçün özgə bir yatağa girdi.

İnsanlar boğulur tüstü, dumanda
Beyin də işləmir havalananda
Lənət doldurulmuş otdan-ələfdən
Çəkirlər nacinslər övlad yanında.

Sonrada yazırıq kitab, dəftərə
Ziyanlı şeylərin həzzinə getmə
Hər şeydən özümüz dursaydıq uzaq
Cahan da tərsinə getməzdi belə.

Nə qədər oxuyub, öyrənsən də sən,
Əxlaqın yoxdusa insan deyilsən.
Kimə ki, hər bir şey qızıldı, tacdı
Daxili hisslərə demək o acdı.

Mənəvi şeylərdən yesən sən qida
Başın söykənəcək daim səmaya.
Bürüyüb dünyanı əzəldən dava,
Tarix tək yazırlar bunu kitaba.

Milyonlar məhv edib olursa fətəh
Dərindən ah çəkib təsəllimdir eh...
Dünya yaranandan var müharibə
Bu iblis bir xeyir veribdir kimə?

Mən hələ bu sirri, işi qanmıram
İnsan öldürəni fateh sanmıram.
Əgər belədirsə, dünyada aslan,
Bütün fatehlərə olmalıdır xan.

Fatehlik verilsin aldım qərara,
Xeyirli işlərə qol qoyanlara.
Bütün bəşərin halına yanan,
Məncə o sayılır fateh bir insan.

İsgəndər, Atilla, Xürrəmi Babək,
Axı nə qazandılar daim döyüşərək?
Birinin başını kəsib atdılar,
Birnin suyuna zəhər qatdılar.

Meydanda çatmazdı güc İsgəndərə,
Adi xəstəlikdən yıxıldı yerə.
Düzəldik atom silahı həтта,
Guya qoruyacaq sülhü dünyada.

Silah dayanıbdı sülh keşiyində?
O vurur inan ki, sən vur deyəndə.
Sınadılar onu da Xerosimada
Sülh istəyənləri kül etdi o da.

Arzular öldükcə, nifrət dirildi,
Çəkirik məhz onun əzabın indi.
Əgər məhv edilsə bütün silahlar,
Azalar dünyada böyük günahlar.
O ölən uşaqlar, ölən körpələr,
Böyüyüb bəlkə də xoşbəxt olacaqdı...

İçindəkilər

Son ümid	7
Sevgi hədiyyəsi	8
Rusiyaya gedən yol, 1999-cu il	9
Əzrail da, bekar qalıb	11
Bir gün mənə könlüm dedi	12
Günahsızlar.....	13
Şəhid Abbasov Ağa qardaşın əziz xatirəsinə	14
Sən	15
Bacı	16
Mənə bağışladığı	17
Ana.....	18
Təcnis	19
Mavi göyərçin.....	20
Uzaqlarda nəğmə	21
Qara çətir	22
Hardasa, naməlum bir ada yaxınlığında	23
Mən yarım sən param	24
Ağ vərəqdən hazırlanmış göyərçin	25
Kiçik bir arx	26
8 Mart	27
Sonuncu gülün etirafı	28
Ey insanlar!.....	29
Deyirsən ki, barışaq	30
Bir gün gələcəkdir, bir gün gedəcəkdir.....	31

Bir dostum var, o da mənim taleyim	32
Yaratdığım qadın	33
Payızda.....	34
Zərdabım	35
Daxili ağrı.....	36
Vətən qürbətdədir	37
Gah boranam, gah da qışam	38
Ömür bir dəfə olur	39
Hərdən olur pis yazıram, bəzən də, gözəl yazıram ...	40
Arzum böyüyəcək, gözləməsəm də.....	41
İnsan.....	42
Yenə şölə saçır ana təbiət	44
Dalır təbiət gecə, xəyali-sakitliyə	46
Gahi varlı oluruq, gahi də yoxsul oluruq	48
Bir qədər ağrıdım bir qədər soldum	49
Ancaq çox ağlayır bizim Fələstin.....	50
Ey Afrika, Ey Afrika.....	51
Min illər qırmadım acı tilsimi.....	53
Yandımı dərdimə o uca Allah?.....	55
Sanki bir yola bənzər hüdudsuz meşə	56
Gəlin söhbət açaq biraz elimdən.....	57
Müasir deyərək çoxu dəyişdi	60

Eşqin Məmmədov

SONUNCU GÜL

şeirlər

Çapa imzalanmışdır: 14.01.2021

Formatı 60x84 1/8.

Həcmi 8 / Sifariş № 287